

Turn Away from Evil and Do Good!

Reading 1 Peter in Light of Psalm 34

Av Eirin Hoel Hauge

"Den som vil elske livet og se gode dager, må holde tungen fra det onde og leppene fra å tale svik, han må vende seg fra det onde og gjøre det gode, søke fred og jage etter den. For Herrens øyne følger de rettfærdige, og han vender øret til deres bønn. Men Herren vender seg mot dem som gjør det onde" (NT-05). Slik lyder sitatet fra Salme 34 i 1 Peter 3:10-12. Ikke bare er dette et av de lengste sitatene fra en enkelt GT -tekst i NT, det er også plassert på et sentralt sted i brevet, og følger etter et annet karakteristisk utsagn fra samme salme tidligere i skriftet (Sal 34:9 i 1 Pet 2:3). Mye tyder derfor på at Salme 34 utgjør en sentral bakgrunn for argumentasjonen i 1 Peter.

Denne observasjonen er naturlig nok gjort av lesere før meg. Mitt bidrag er derfor å se om igjen både på brevet og tidligere forskning for å gjøre en helhetlig gjennomgang av bruken av Salme 34 i 1 Peter. Denne gjennomgangen er helhetlig i dobbel forstand: For det første nøyer jeg meg ikke bare med å se på hvor i brevet salmen er brukt, men ser også på hvilken funksjon den har og hvilke konsekvenser dens tilstedeværelse får for forståelsen av brevet. For det andre fokuserer jeg ikke bare på enkelte deler av brevet, men forsøker å vise at salmen ligger under brevet som helhet.

Et slikt mål gjør at avhandlingen kan karakteriseres som en intertekstuell studie. Siden termen 'intertekstualitet' i seg selv betegner mer en teori enn en metode, har det likevel vært nødvendig å definere utgangspunktet nærmere. Først og fremst er dette en leserorientert studie. Lesningen som her presenteres er dessuten *min* lesning: Jeg har valgt perspektiv, jeg hører Salme 34 og lesningen blir derfor én av flere mulige lesninger. Likevel er det viktig at denne lesningen er legitim. Dette er forsøkt sikret ved å vise at bruken av salmen opplagt er en del av brevets egen retoriske strategi, ved at terminologi og kriterier for hva som kan høres som ekko av Salme 34 er gjort rede for og ved at det i hovedsak er antikke kilder som er brukt til å beskrive salmens funksjon og effekt. Målet er derfor at flere kan slutte seg til denne lesningen; ikke som et uttrykk for den eneste lesningen av 1 Peter, men som et relevant innspill til helhetsforståelsen av brevet.

Så hvilke innspill bidrar så denne lesningen med? Først og fremst viser den at bruken av Salme 34 er omfattende, både når det gjelder antall sitater, allusjoner og ekko, og når det gjelder betydningen de viktigste sitatene og allusjonene har for oppbyggingen av argumentasjonen. I en tilsvarende situasjon av lidelse, anvender 1 Peter salmens håp og løfter i sin trøst og formaning til det nåværende Guds folk. Selv om det naturligvis også blir gjort bruk av mange andre skriftradisjoner i brevet – 1 Peter er uten tvil ett av NT-skriftene med flest relasjoner til GT - synes Salme 34 å stå i en særstilling. Med sine generelle termer og temaer lar salmen seg lett kombinere med andre tradisjoner, både greske og jødiske, og fungerer dermed som en "katalysator" som er med på å holde hele argumentasjonen sammen.

P.g.a. denne viktige funksjonen, er det naturlig å konsultere salmen også når det kommer til spesielle detaljeksegetiske spørsmål. I likhet med de fleste NT-tekstene, inneholder 1 Peter sin del av utfordringer på dette området. Denne lesningen fokuserer spesielt på referansen til metaforen "den rene, åndelige melk" i 2:2, overgangen fra denne melken til steinmetaforen i 2:4, formen på verbene i 2:4-5, hva det innebærer å "gjøre det gode" i 2:14 og å være "en som gjør det onde" i 4:15, hva "dette" adressatene er kalt til peker på i 3:9 og - ikke minst - på hvordan en skal forstå den største utfordringen av dem alle; henvisningen til de onde åndene i fengsel og dåpen i 3:18-22. Ved å ta med Salme 34 i betraktningen av disse spørsmålene, ser løsningene ut til å være innen rekkevidde. Hele avhandlingen konkluderes derfor med at lesningen av 1 Peter i lys av Salme 34 synes å være fruktbar.

Turn Away from Evil and Do Good!

Reading 1 Peter in Light of Psalm 34

By Eirin Hoel Hauge

"Those who desire life and desire to see good days, let them keep their tongues from evil and their lips from speaking deceit; let them turn away from evil and do good; let them seek peace and pursue it. For the eyes of the Lord are on the righteous, and his ears are open to their prayer. But the face of the Lord is against those who do evil" (NRSV). These are the words from Psalm 34 quoted in 1 Peter 3:10-12. Not only do they provide one of the longest quotations from a single OT-text in the NT, the quotation is also located at the heart of the letter, and follows another characteristic expression from the same psalm (Ps 34:9 in 1 Peter 2:3). It may therefore be suggested that Psalm 34 is important to the argument of 1 Peter.

Indeed, this close connection between 1 Peter and Psalm 34 has also previously been noticed. The present thesis' contribution is thus to take another look at the letter and the former research to make a full-scale examination of 1 Peter's use of the psalm. More specifically, this means that the examination not only highlights the links to Psalm 34, but also scrutinizes how they work within the argument and shows what consequences the alleged links have for the understanding of the letter. Furthermore, this also means that the examination is not only limited to specific parts of the letter, but aims at showing the psalm's relevance for the letter as a whole.

A study which focuses on the interaction between two texts in this way naturally belongs to the field of intertextuality. Unfortunately, however, intertextuality is more of a fluid theory than a fixed method, and therefore needs to be further qualified. Hence, the present thesis may be characterized as a reader-oriented study. Furthermore, what is presented is *my* reading: I have chosen the perspective, I hear the echoes of Psalm 34, and I present a reading that is only one of several possible ones. Nevertheless, this does not mean that the reading presented is random, without historical awareness or beyond debate. It is not *any* reading. To prevent this from being the case, it is shown how the psalm is a part of the letter's own rhetorical strategy. Further, terminology and criteria for hearing an echo are presented, and the sources that are used to describe the psalm's function and effect are primarily historical. The goal is thus that others may concur in this reading; not as an expression of *the* reading of 1 Peter, but as a relevant contribution to the overall understanding of the letter.

So what does it bring to the understanding of 1 Peter to read it in the light of Psalm 34? First of all, it illustrates how comprehensive 1 Peter's use of the psalm is, not only when it comes to the number of quotations, allusions and echoes, but also when it comes to the extensive functions of the most important ones. In a situation of suffering, 1 Peter applies the hopes and promises of the psalm to its contemporary readers. Even though the letter also uses other scriptural traditions – 1 Peter is actually one of the New Testament texts which make use of the Old Testament most extensively – Psalm 34 seems to hold a unique position. With its general themes and terms, it has the ability to blend in with different traditions, Jewish as well as Greek, and thereby work as a "catalyst" and a key for keeping the entire argument together.

Due to this important function, it is natural to consult the psalm also in specific interpretations. Like most New Testament texts, 1 Peter has its fair share of difficulties. The present reading focuses especially on the referent of the milk-metaphor in 2:2-3, the transition from this milk to the stone in 2:4, the mood of the verbs in 2:4-5, what it means to "do good" in 2:14 and be an "evildoer" in 4:15, what the addressees are called to in 3:9, and last but not least, the greatest challenge of them all, the reference to the evil spirits in prison and baptism in 3:18-22. By taking Psalm 34 into consideration in these questions, the answers seem to be within reach. The thesis as a whole concludes therefore that a reading of 1 Peter in light of Psalm 34 seems to be fruitful.